

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Škola:	Střední škola obchodní, České Budějovice, Husova 9
Projekt MŠMT ČR:	EU PENÍZE ŠKOLÁM
Číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0536
Název projektu školy:	Výuka s ICT na SŠ obchodní České Budějovice
Šablona III/2:	Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo šablony:	VY_32_INOVACE_ZSV_106
Předmět:	Základy společenských věd
Tematický okruh:	Člověk a právo
Autor, spoluautor:	Mgr. Dagmar Minaříková
Název DUMu:	Subjekt, objekt a obsah právních vztahů
Pořadové číslo DUMu:	06
Stručná anotace:	Rozlišení pojmů fyzické a právnické osoby, subjektu, objektu a obsahu právního vztahu.
Ročník:	4.
Obor vzdělání:	63-41-M/01 Ekonomika a podnikání 65-42-M/02 Cestovní ruch
Metodický pokyn:	Žáci si vytvářejí na základě prezentace poznámky
Výsledky vzdělávání:	Žák rozlišuje fyzickou a právnickou osobu, subjekt, objekt a obsah právního vztahu
Vytvořeno dne:	1. 3. 2013
Pokud není uvedeno jinak, uvedený materiál je z vlastních zdrojů autora.	

Subjekt,

objekt

a

obsah

právních vztahů

SUBJEKTEM PRÁVNÍHO VZTAHU je ten, kdo je v právním vztahu povinen nebo oprávněn :

- # něco konat (*zaplatit daně*)
- # něčeho se zdržet (*nepožívat omamné a psychotropní látky*)
- # strpět něco (*kontrolu z finančního úřadu*)

ZPŮSOBILOST SUBJEKTŮ K PRÁVŮM A POVINNOSTEM
/právní subjektivita/

- způsobilost osoby nabývat práva a mít povinnosti.

ZPŮSOBILOST SUBJEKTŮ K PRÁVNÍM ÚKONŮM

- způsobilost osoby vlastním jménem a na vlastní odpovědnost zakládat, měnit a rušit právní vztahy

Trestní odpovědnost

- způsobilost nést negativní následky svého protiprávního jednání

Způsobilosti fyzických a právnických osob

Fyzická osoba = každý jednotlivý člověk

Právnická osoba = záměrně vytvořený právní subjekt,
např. s. r. o.

	Fyzická osoba (FO)	Právníká osoba (PO)
<i>Vznik osoby</i>	Narozením *)	Dnem zápisu do Obchodního rejstříku (OR)
<i>Zánik osoby</i>	Smrtí	Dnem výmazu z OR
<i>Způsobilost k právům a povinnostem</i>	Od narození*), nelze omezit.	Od vzniku, lze omezit na základě zákona.
<i>Způsobilost k právním úkonům</i>	V plné míře od 18 let (lze omezit nebo zrušit na základě soudního rozhodnutí)	Od vzniku (lze omezit na základě zákona – např. při konkurzu).
<i>Trestní odpovědnost</i>	Dovršením 15.roku věku, není-li osoba v době spáchání činu nepříčetná.	Nemá trestní odpovědnost.

*)

způsobilost k právům a povinnostem má i nenarozené dítě (tzv. **nasciturus**), pokud bylo prokazatelně počato a narodí se živé.

Nenarozené dítě tedy může např. dědit.

Právnícká osoba (PO) vzniká vždy způsobem stanoveným zákonem, tj. s. r. o. se zakládá společenskou smlouvou nebo zakladatelskou listinou a vznikne dnem zápisu do OR.

Pokud má s. r. o. jen jednoho společníka, který je současně jednatelem společnosti, vystupuje tento jeden člověk jako PO = v případě, že jedná za firmu – uzavření smlouvy s obchodním partnerem nebo FO = v případě, že jedná sám za sebe – jde si vyřídit občanský průkaz,žení se/vdává...

Objektem právního vztahu jsou:

- ✘ věci (ovladatelné hmotné předměty)
- ✘ výsledky duševní činnosti (autorská díla, patenty)
- ✘ hodnoty nemajetkové povahy (život a zdraví)
- ✘ chování a výsledky určitého chování (přestupky, trestné činy, dobročinnost)

Obsahem právního vztahu

jsou práva a povinnosti účastníků:

- ✘ povinnost něco dát
- ✘ povinnost něco konat
- ✘ povinnost něco nekonat (zdržet se určitého jednání)
- ✘ povinnost něco strpět

SITUACE A PRÁVNÍ ROZBOR:

Společnost Coca Cola (= **subjekt**, smluvní strana) je majitelem registrované ochranné známky Coca Cola (= **objekt**).

Tuto ochrannou známku jsou oprávněny a současně povinny (= **obsah**) používat jen osoby, které mají se společností Coca Cola smlouvu (= **subjekty**, smluvní strany), a tato společnost je k tomu opravňuje (a zavazuje).

Pokud chce tedy podnikatel vyrábět Coca Colu, musí mít souhlas od mateřské společnosti a výrobek pak musí současně prodávat pod tímto názvem.

Použitá literatura:

ČADOVÁ, Barbara, Jana PETRŽELOVÁ a Miroslava ČERMÁKOVÁ.
Maturitní otázky - občanský a společenskovědní základ. 1. vyd.
Fragment, 2008, 224 s. ISBN 978-80-253-0600-0.